

Summary of the slides on the following presentation

The earliest eclipse maps, i.e. maps that depict the path of totality of a solar eclipse across the Earth's surface, are usually attributed to the English astronomer Edmond Halley (1656-1742).

There is ample evidence that Halley was an innovative scientist with an interest in mapping problems. Notable examples are his charts of the Atlantic Ocean (published in 1701) and the Indian/Pacific Oceans (1702) which delineate the compass variation.

However, this presentation will show several examples of earlier eclipse maps designed by French, Dutch and German astronomer-cartographers.

The earliest eclipse map appears to have been published in 1700 by the French astronomer Jean-Dominique Cassini (1625-1712), depicting the path of the solar eclipse of 23 September 1699. Later sources claim that Cassini also produced a map of a solar eclipse in 1664 (or 1661) but efforts to verify this have been unsuccessful.

The next solar eclipse that was visible from Europe, the total solar eclipse of 12 May 1706, was the subject of several eclipse maps drawn by Dutch and German astronomercartographers.

The last slides of this presentation show some examples of later eclipse maps.

Edmund Halley (1656-1742) and his isoline maps of the magnetic deviation (1701/02)

nd; and by means theref we may be enabled to Pr for if future, to a greater degree of certai

By these humble Servant Edmund Halley

Hind in & Edigie & well be land spa May 11. F.M. in we go Horebern. Innit rokas very near Dublin & Oxford. Bue it will same rock I and roken it bonns at 5. 39, at weather at 6. 65 Secure at 9 and in filtroning

Edmund Halley's maps of the paths of the solar eclipses of 3 May 1715 and 22 May 1724

Jean-Dominique Cassini (1625-1712)

According to Otto Neugebauer (A History of Ancient Mathematical Astronomy, 1975, p. 1093):

"The idea of investigating the total path of a solar eclipse [...] is of modern origin – probably developed in the time of J. Cassini under the influence of the great theoretical interest of the Venus transits of 1761 and 1769. [...] According to Lalande (Astron. II, p. 358, No. 1799; Bibl., p. 256, 1644 [read 1664]) Dom. Cassini constructed in 1664 for the first time the path of a solar eclipse (visible in Ferrara) on a terrestrial map. But there was no total solar eclipse in 1664 and no publication of Cassini with the title quoted by Lalande seems to be known."

Entry in Lalande's *Bibliographie astronomique* (1802):

"Ferrarae, in-fol. Jo. Domenici Cassini Osservatione del eclisse solare fatta in Ferrara l'anno 1664, con una figura intagliata in rame, che rapresenta uno nuovo metodo di trovar l'apparenze varie che fa nel medisimo tempo in tutta la terra. Weidler, p. 527. = Astron. art. 1808."

The earliest retrospective eclipse map (solar eclipse of 23 September 1699)

Published in J.D. Cassini, "Reflexions sur l'eclipse du 23. Septembre 1699. qui ont été omises dans leur place", *Histoire de l'Académie Royale des Sciences avec les mémoires de mathématique & de physique tirez des registres de cette Académie pour l'année MDCXCIX* (Paris, 1700).

The earliest predictive eclipse map (solar eclipse of 11 May 1706)

Symon van de Moolen's diagram on the solar eclipse of 11 May 1706 from a Dutch booklet published in 1705 The solar eclipse of 12 May 1706 according to a pamphlet prepared by Andreas van Luchtenburg, a teacher of mathematics and navigation at various schools in Rotterdam and in Amsterdam, and published shortly before the event.

NIEUWE WERELD KAART, van niemant voor dezen alzo gezien nog bekent,

Met een nooit zodanige geftelde Vertooninge op eenige Kaart, wegens deze nieuwe eerft ontdekte Landen ten Oolten van Afaa, en ten Welten van Ameriat, in uingeder den A voerklinnende Zon-klip deze jaar 17:06 op den 1 May war Tijden stijl, of 1 staliche Soijl, welke ral loopen over 't middee van Europe n Afa, van des Welten tot den Oolten, alwaar de Zon gustichelijk tal vedailteret, in dayrender van Stedenen Derpen, tot verwonderinge en ver-baafibeid van alk Anfahouwen, alwaar de al daar als in een ingeral veranderen, is over ead ante mis fondinge Lasdeen na Steedene Verwond outliende zalkunsen zien. Dit is dan een Algemeen Proefstuk van den Waren Henels-Loop, hoven alle die voor dezen geweelt zijn.

Door den Mathematicus ANDREAS van LUGTENBURG, Met Oliny van de Ed. Groat Mog. HEEREN Staaten van dezen Lande,

Opgedragen aan de Ed. Gr. Ageb. HEEREN Regeerende Burgermeefteren der Stad ROTTERDAM: De HEEREN, Mr. W. van Hoogendurg. A. Ronmale, J. van Belle. G. Codbrand.

(Y) HERREN, hier offeren wy UEA Groot Ageb dit moting grains werkin op, on 't zelve hok onder UEA Groot Ageb, vermogende Vleugelen en beicherminge am de gantiébe Wassen vers. Soming hohen genoende van das, genetie ma mits auftvorheden Tjuennis berig gevenen song gezien. Erf houen werdie das Zauf-tod Menthenin Averia, en affeldt omlinggemit staatwergebonne of the source of th

in Annies gebanne zijn. Die Neuw Ondele Land wil nendenaam gevren, dat het zoude zijn het Land wurde Fins Stammen der Kinsterne Brahn, sin vy Yookin de Kaurt tablen gehöhd. D. GROOT ACTB. HEBERNY, Indezs alter verster Kaurt, die wilsoppentotere geoter verk telengen, ook in Heneffchen Anerlicke Giefen, werd hiervertonde dorde Hain A BC. Inoppende dower Finskleen weite ganden verkeinderinge de Zoner zijn ok zusätteriteten, over vert Landen Steeden einen Steeden de nie verkeinde Statisteren Hannen der Kinsterne Brahn, sin verkein geschletzen Anerlicke Steeden verkeinder verkeinderingen zusätteriteten geschletzen andere steeden einen Steeden der verkeinde Statisteren andere verkeinderingen zusätteriteten geschletzen andere steeden einen der verkeinderingen zusätteriteten geschletzen andere steeden einen Steeden der verkeinde Statisteren andere verkeinderingen zusätteren andere geschletzen andere steeden einen och der steeden einen och einen andere steeden statisteren andere zusätteren andere steeden einen Steeden der Verkeinde steeden einen Steeden der steeden statisteren andere zusätteren andere zusätteren andere steeden einen och einen andere steeden statisteren anderen verkeinderingen einen andere steeden einen Steeden der steeden einen Steeden der steeden statisteren anderen steeden einen och einen andere steeden einen Steeden der steeden einen och einen andere steeden einen Steeden einen Steeden einen Steeden einen och einen andere steeden einen Steeden einen Steeden einen Steeden einen Steeden einen Steeden einen och steeden einen och einen einen och einen andere steeden einen steeden einen och einen andere steeden einen och einen einen och einen

r ng endysedereisen follog vas derer Zen Eulepene de lefeldere, en derstander von som einen einen einen der eine einer 19 Goglich der eine offende eine der einder eine der e athend , so den dar der voorfe Ferdunfte

The second se To Septement To the method before the Plantine Start Septement of the Section of the Section Section Section of the Section Section Section Section Section Section The Section Se In de grote ?

difaure termanings, tur de deulinge des ruis en fiels adorp greaters longe Hendliche Worken, nat he Yaar van er 193 en de Wordd een ander nieme ever regenen, van de On Ant begende mynke het grefste Glejdendens Four-te Founte (14), wet die andere van dan. Die die responsible Radio 2º Juaten burg

Approximate path of the solar eclipse of 12 May 1706 according to Andreas van Luchtenburg. The eclipse is assumed to start in the Atlantic Ocean (A), reach its northernmost point above Moscow (B) and to end in China (C).

NIEUWE WERELD KAART, van niemant voor dezen alzo gezien nog bekent,

Met een nooit zodanige gestelde Vertooninge op eenige Kaart, wegens deze nieuwe eerst ontdekte Landen ten Oosten van Asia. en ten Weften van America: mitsgaders den Al-overklimmenden Zon-Eclips dezes Jaars 1706 op den 11 May wate Tijd en Stijl, of 12 valiche Stijl; welke zal loopen over't midden van Europa en Alia, van den Welten tot den Oolten, alwaar de Zon gantichelijk zal verduisteren, in duyzenden van Steden en Dorpen, tot verwonderinge en verbaaftheid van alle Aanfchouwers, alzo den dag aldaar als in een nage zal veranderen, zo verre dat men in fommige Landen en Steeden de Sterren des Hemels zal kunnen zien. Dit is dan een Algemeen Proef-ftuk van den Waren Hemels-Loop, boven alle die voor dezen geweeft zijn.

Door den Mathematicus ANDREAS van LUGTENBURG, Met Oliroy van de Ed. Groot Mog. HEEREN Staaten van dezen Lande.

Opgedragen aan de Ed. Gr. Agtb. HEEREN Regeerende Burgermeesteren der Stad ROTTERDAM: De HEEREN, Mr. W. van Hoogendorp. A. Roosmale, J. van Belle. G. Coolbrand.

YN HEEREN ; hier offeren wy U Ed. Groot Agtb. dit nooit gezien werkje op , om 't zelve ook onder U Ed. Groot Agtb. vermogende Vleugelen en befeherminge aan de gantfehe Waereld over te geeven, tot verwonderinge van dien ; gemerkt men zulks in alle voorleeden Tijden niet heeft geweeten nog gezien. Eerft hoe de Menfehen in America , en deffelfs omleggende Bylanden gekomen mogten wezen. Sommige hebben gemeend at d'Americanen met de Eylanders van dien, menfen zoude zijn al-oud, uit een geflagte voor Adam geweeft, andere willen dat de Zondvloed America niet zoude overftroomt heben, mar hier werd zon- en hemel-klaar vertoond, hoe dat de Menfehen uit Afa in America noeten en kunnen gekomen zijn ; alzo wy hier hebben ontdekt dat *TERRE de JEDS*0 ten Ooften aan de valfe Kult van Afa legt negenoeg valfisaan America, zo dat maar de Straat de Vies, met een Expland tuffehen beide legt, en na alle waarfchynelykereden, dat voor de Zund-vloed Afaen America een valt Land heeft geweeft, en moge-lyk nog lange daarna. In 't Weften van America hebben we dan een Nieuw Ondekt Land in de Kaart gefteld, welke in 't Ooften van Afae vriet begind, waardoor de Menfehen van Europa, Africa, en Afae Nieuw Ooften van Afae verde Straat de Vies met een Nieuw Ondekt Land in de Kaart gefteld, welke in 't Ooften van Afae vriet begind, waardoor de Menfehen van Europa, Africa, en Afae, in America gekomen zijn. Dit Nieuw Ondekt Land wil men de naam geeven, dat het zoude zijn het Land van de Tien Stammen der Kinderen Ifraëls, als wy't ook in de Kaart hebben gesteld.

E D. GROOT AGTB. HEEREN: Indeze nieuwe Kaart, die we hoopen tot een grooter werk te brengen, ook in Hemeliche en Aardiche Globen, werd hier vertoond door de Linie A B C: loopende door 't midden van Earopa en Afa, van den Wetten tot den Ooften, hoe de Zon opden 11 Mey ware Tijden Stijl, of den 12 Valiche Stijl, in alle Landen en Steeden die onder de voorfz Linie leggen, geheel en al zullen verduifteren, welke gantiche verduifteringe der Zonne zig ook zal uitftrekken, over veel Landen en Steeden ten Noorden en ten Suyden de voorfz Linie, zo dat gantich Europa en offa op den voorfz dag in verduiftering zal flaan van de Sons opgank tot zijnen ondergank, dog in 'teen Land voor en 'tanderna, ook in 'teen grooterals in 'tander, 'maar inde Lander en Steden leggende onder de Linie A Be Zal den dag als in een nagtveranderen, 'maar in alle niet even duifter. Tot Rotterdam en andere Plaatfen van Holland, zal de Zon ruim een vier-en-twintigfte deel van zijn ligt over de noortzyde behouden, 's morgens ten 9 ur. 11 mi. En tot Weenen in Ooftenrijk zal de Zon na-genoeg een vier en-twintigfte deel van zijn ligt over de Suid-zyde behouden 's morgensten 10 ur. 9 mi. Ende alzo zal de Son tuffchen Holland en 't Keyzerrijk, als 't midden van Europa, Weftwaarts en Ooftde Zon na-genoeg een vier en-twintigfte deel van zijn ligt over de Suid-zyde behouden 's morgens ten 10 ur. 9 mi. Endealzo zal de Son tuffichen Holland en 't Keyzerrijk, als 't midden van Europa, Weftwaarts en Ooft-waarts gantichelyk verduifterd gezien werden. Edog de regt in 't midden gelegen Landenen Steeden, daar zal de verduiftering aldergrootft zijn Inde Spaanfe zee Suid-Weftelyk van Portugaal zal de Son tuffichen Holland en 't Keyzerrijk, als 't midden van Europa, Weftwaarts en Ooft-opkomen. Een weinig bezuiden Liftshon zal de Son Totaliter verduifterd gezien werden, 's morgens ten 7 ur. 5 yn in ward door byna geheel Portugaal zal verduifterd gezien werden if som open seen a ver syn in ward oor byna geheel Portugaal zal verduifterd en j Ook byzonder de Koninglyke Hot Stad van Spanje, Madrid, daarde Son gants verfchrikkelyk zal verduifteren 's morgens ten 8 ur. 3 uni. Merkthier op gy Europifche Wereld en alle die den Hemel beftryden. Laat de groote Koning van Yrankryk ook de zee Son-Eclips obferveren des meergens ten 8 ur. 9 min. in fjin Koninglyke Hot-ftad Parijs, met alle fijne Hemels-Geleerde : Men fal de Son aldaar belegerd fijnde, met een vreefelijk Hemels-verfchijnfel, ab ygeheel ver-duyfterd fien, als ook meeft door gantfch Vrankrijk / maar in 't midden dezelfs aldergrootft beuidden Bordeaux, 's morgens ten 8 ur. 39 min. en alzo door 't herte van Vrankrijk doorgaan Noordooftelijk aan. De ze Sons-verduiftering zal ook gantfch Italien door, groot zijn, en doorgan tot op den ftoel der Stad Romen, alwaar de Son maar een twaalfde deel van fijn ligt over de zuid-zyde fal behouden, 's mergens ten 9 mir. Jen zo zal de Son door 't midden van Duytsland gantfchelijk verduyfteren: Merkt daar op gy Rijkx-Stad Regensburg. Hoff-Stad Barlijn, Maagdenburg, Heydelberg, Neuenburg, Bran, denburg, Leypfig, Straatsburg en Balel, &cc. alle ontrent 's mergens ten 10 uuren, een werjng voor en na. Van daar zal de Sons gantfche verduifterd ingeloopen, door 't midden van Saxen en Pruyflen tot in Muf-covien, alwaar de Son

Voortreffeijke en Ed: Groot Achte: Heeren Bargermeetteren, den onder en boven Hernel persisseerd ons dan, als mede de Wiskunft, om te proteileren tegens het onregt van alle Ouden in deeze konft, en vernoeken om 't zelve te bewijzen , op de boogle Proef te mogen gebragt werden, ten einde de gantiche werdig, in de-zen het mag lien, weetru en verlaan; om afiland te doen van derhelft dwalinge en atzoo deze Herneliche en Wiskunflig waarheid mag aangenomen werden : waat toe dat we bidden om de ganti en flerke hand van UE4 Groot Achte. Altoo tallan we biljven met terbel can hoegte Hernel-werst UE4. Groot Achtesand A. p. Lagewage.

Hier volgt nog een byzondere nieuwe fielling van deezen Zon-Eclips voor de liefbebbers, na de volmaaktifte en accurantfie Hemelfchenitreekeninge, wegens deezen Son-Eclips van den precifen tyd en grootbeid, op den dog der voorfz Verduyfteringe, met de voornaamfte Plaatfen van Europa, daar die verdaifteringe zat vallen, ten einde een yder van dien daar van alomme de obfervatie des Hemels mog deen, op dat alze de tiemelijche vertooningen in allen dezen getnigen zon van de gemisbeid van LUGT ENNURGS Konft, boven alle die voor bemgeweeft zyn. Tot deeze byzondere nieuwe fiellinge inde volmaakfie nitreekeninge der Son-Eclips, zoo fiellenwe bet balve Rond der Son na den Aard-kloß gekeert op 180 gelyke deelen, gelyk ook alle ronden verdeeld werden, dog de oude verdeelen de dikte of diameter van de Zon en Maan in 12 Eclipfiale duymen, maar in 180 deelen fiellenwe op 't volmaaktifte na de kunft te zyn.

TOT Rotterdam zal dan de Son op 't grootfie verduitiert zyn den 11 Mey ware tyd en flyl op woonsdag morgen, ten ware tyd en hyt op wounsag morgen, ten 9 ur. 11 mi. 169 deelen, zoo dat de Son nog 11 deelen van zyn ligt over de Noord-tyde zal behouden, gelyk ook nagenoog in alle Plastfer van Holland. Tot Bruffel de Hofflad van de Spaanfche

derlanden zal de Son 171 declen over de Nederlanden zal de Son 171 declem over de Syud-3yde verduilleren, en nog so declen van zyn ligt over de Noord-zyde behouden is morgens ten 9 ur. 7 mi. als ook nagenoog door ganfch Brehand en Vlaanderen. Tot Londen Hoffhad van Engeland zal de Son 165 declen over de Suyd-zyde ver-

duifferen, ergo nog 17 deelen van zyn ligt over de Noord-zyde behouden 's morgens ten 8 ur. 47 mi.alsook nagenoeg in 't gehele Suyderdeel van Engeland

Tot Parys Hofflad van Vrankryk zal de. duilleten op den geflelden tyd. Gaan ook faber over de Stydsyk evteldigen op den geflelden tyd. Gaan ook faber over de Stydsyk evteldigen tyd. Gaan ook faber overdigen tyd. Gaan ook faber overdigen tyd. Gaan

Marenburg

Tot Balel Hoffhad van Switterland talde Tot Balel Hoffhad van Switterland talde Tot Fankfort nald 62 no 18 decha versiter duiteren fmorgens ten 9 ur. 36 nil. Tot Fankfort nald 62 no 18 decha versiter duiteren fmorgens ten 9 ur. 36 nil. Tot Barel Profile nalde ton 19 decha versiter duiteren fmorgens ten 9 ur. 36 nil. Tot Barel Norder in Steden versiter duiteren fmorgens ten 9 ur. 36 nil. Tot Barel Meride ton 19 decha versiter dat is gloten moer als gloted leis mogens ten 9 ur. 45 nil. Noa bene. Een weinig ker na nal de Zono Negeleel i daar min In Profile na Polen, ook kori darar na in Profile na Polen, ook kori darar na in Bergens versiter Hors y decha y decha versiter Hors y decha y de

NB. Gam ener in dett groeten boge Hemilike Werken, tet hu Jar van 1737 om de Wordd een ander nieme over iegeven, van de Onder en Bovenkenelike Wendern. (e aar mede ok mein Almanek Bast verrigt te werden) ween een Zen en Hemilikar verseninge, van de dealinge de 17dr en fisk in Indgemen maar okker brynnke migne het genijte Chriftenkam Pau- en Finsterfeiß, met den anderge van den. Uit die angewijke Konfloert zu ok verstonen de genijte grenderegt om Voore Otte Wigt te vinden Greger. Den Auteur kent geze zijne algen hand onderetenere.

Detailed description of the local circumstances of the solar eclipse of 12 May 1706 according to Andreas van Luchtenburg

Johann Gabriel Doppelmayr (1677-1750)

Native of Nuremberg where he lived and worked during most of his life.

- Visited Holland during 1700/1701 (Utrecht).
- Visited England (London, Oxford) in the summer of 1701.
- Returned to Holland to learn lens grinding in Leiden (1701/1702).

Designed many astronomical diagrams and maps for the Nuremberg publisher Johann Baptista Homann (1664-1724). Many of these were later published in his *Atlas Coelestis* (Nuremberg, 1742) and *Atlas Novus Coelestis* (Nuremberg, after 1742).

Doppelmayr's map of Europe (published in early 1707) depicting the circumstances of the solar eclipse of 12 May 1706 as observed by various astronomers (*"multis illustrium virorum"*)

Detail from Doppelmayr's map of Europe with the totality zone of the solar eclipse of 12 May 1706

51	01_	25	20	25	30
A	Geog	raphica	Reprælental	io	is
	UROPA	die 12. Maj 2 digitas diriji	i 1706 ECL magnitudines qu	IPSATA Levis, fuis locis app	S
inter .	undequaque collectis, p undequaque collectis, p unde EP, curiose oste	s Umbræ, ex n er arcus para nduntur Auci	ultis Illustrium I Uelos ope D." I. ore I.B.Komai	GABR. DOPPELMA Ino. ut in/ra.	ter
ngwig Fivert	Dat aus domen hickory ge nomache surven feye. u. ge	Zubene eston Obferratio Die Dedeckung der	rken , nibus die Einstheilung Sonne an folgenden	o diefer Funfiarnus Cart. Orten groß befunde wor	mon /
Lange Are	Tu Barcelona Arles	nuten Zi	PARTIAL nach den a Paris Straßburg 1	Ecliptifchen Zollen. 10 f. 1 f.	H/
and	Sihafhaufen Um	4.	Rom 1 Bononia 1. Genua 1	03. 14. 14.	11.
oar /	Nurnberg	95 25 05	Jena 1 Leipzig 1 Berlin 1		-strop
Treera	Bresslau Königsporg		Leiden 2. Canterbury 2.	t. Jun	Rogn De
	Careco				Mixton
M / Com	/ CIT	0		1 Arment	coh an anna

Detail from Doppelmayr's map of Europe with observations of the solar eclipse of 12 May 1706

NORIMBERGAE,

Sumptibus Heredum Homannianorum. A. 1742-

Doppelmayr's Atlas Novus Coelestis (Nuremberg, after 1742)

Doppelmayr's diagram of the Copernican world system (first published in 1707) with a diagram depicting the solar eclipse of 12 May 1706

Doppelmayr's diagram explaining the phenomena of eclipses and transits (engraved after 1735)

Carel Allard (1648-1709) – astronomical map depicting the southern celestial hemisphere (1708) Note the solar eclipse diagram and its similarity with Doppelmayr's diagram

Petrus Schenk jr. (1693-1775) – map published around 1715 depicting the solar eclipses of 12 May 1706 and 3 May 1715, compiled from the data of Johann Gabriel Doppelmayr and Symon van de Moolen

Detail from the Schenk map with the path of totality of the solar eclipse of 12 May 1706

Diagram from the Schenk map depicting the geometry of the solar eclipse of 12 May 1706 (after Doppelmayr)

Diagram from the Schenk map depicting the solar eclipse of 3 May 1715 (after Symon van de Moolen)

Doppelmayr (1707)

Carel Allard (1708)

Petrus Schenk jr. (1715)

Nicolaus Samuel Cruquius (1678-1754) – diagram of the astronomical phenomena of 1732

Detail depicting the circumstances of the solar eclipse of 17 December 1732

Symon Panser of Embden (1699-1754) - solar eclipses of 15 August 1738 and 4 August 1739

Robert Sayer (1725-1793/94) - solar eclipses of 1715, 1724, 1737, 1748 and 1764

Thomas Wright of Durham (1711-1786) – solar eclipse of 1 March 1737

Further reading:

- Geoff Armitage, *The Shadow of the Moon: British Solar Eclipse Mapping in the Eighteenth Century* (Map Collector Publications, Tring, 1997).
- Jay M. Pasachoff, "Halley as an Eclipse Pioneer: His Maps and Observations of the Total Solar Eclipses of 1715 and 1724", *Journal of Astronomical History and Heritage*, vol. 2 (1999), pp. 39-54.
- Eli Maor, "Mapping the Moon's Shadow", Sky & Telescope, vol. 108 (2004), nr. 6, pp. 42-49.
- Robert H. van Gent, "Mapping the Lunar Shadow: The Earliest Solar Eclipse Maps", in: G. Wolfschmidt & A.D. Wittmann (eds.), *Development of Solar Research* (Hamburg University Press, Hamburg, 2005 [= Nuncius Hamburgensis: Beiträge zur Geschichte der Naturwissenschaften, Band 2) – in press.